

Jasný obraz světa

Z toho všeho, co jsme si již řekli (*Poznámka k ukázce pro web: na semináři tomto úryvku předchází přednáška v rozsahu tří stran textu*), je jasné, že naší první starostí bude vytvořit si dostatečně jasný obraz světa, abychom získali základ, na němž můžeme postavit naše každodenní rozhodování. Nejprve si však musíme ujasnit, co tento pojem znamená, protože může mít mnoho významů. **Ve vlastní životní filozofii si můžeme udělat pořádek jedině tehdy, když to bude skutečně naše životní filozofie a když bude odpovídat naší vlastní zkušenosti.** Jedině pak nám může být jasné, co to ve svém obrazu světa vlastně máme. **V všechno, co do svého obrazu světa chceme zařadit, si tedy musíme nejprve osobně prohlédnout a ze všech stran ohmatat a okusit, abychom věděli, co je to zač a co s tím máme dělat.**

Připadá vám to náročné? Bojíte se, že budete muset všechny zkušenosti lidstva osobně ověřit na vlastní kůži? Pokud ano, pak zapomínáte, že jsme lidé a že prohlížení, ohmatávání a okoušení nemusí být pouze fyzické, ale že může proběhnout v naší mysli. **Chceme-li do svého obrazu světa přidat nějakou část od někoho jiného, musíme se nejprve zamyslet nad tím, zda to odpovídá všemu, co už sami víme.** (Tímto procesem samozřejmě musí projít i vše, o čem bude řeč na seminářích Principů života, protože filozofie Principů života je vlastně jen osobní životní filozofií autorky a již jsme řekli, že cílem je nikoli životní filozofii od někoho převzít, ale vytvořit si svojí vlastní.)

V všemu, co chceme do již existujícího obrazu světa přidat, musíme přidělit správné místo, aby nám vyplynuly správné souvislosti, protože o ty vlastně jde nejvíce. Skládání obrazu světa je v principu vlastně stejné jako práce matematika, který se snaží matematickými rovnicemi popsat fungování přírodních zákonů. Abychom se ve svých rovnicích vyznali, musíme si uvědomit, že obsahují konstanty, proměnné a neznámé.

Konstanty (v matematice 1, 2, 3, ...) v naší matematice vznikají z konkrétních zkušeností s konkrétními věcmi, jako je například židle, stůl, déšť, zkrátka něco, co mohou zažít všichni stejným způsobem. Bude-li nám někdo vyprávět, že spadl ze židle, nebudeme muset nijak složitě ověřovat, co tím tak asi může myslet.

Proměnné (v matematice a, b, c, ...) vznikají ze zkušeností, které je možné z různého místa vidět různě. Záleží například na tom, jaký má člověk žebříček hodnot, jaké má plány, minulá zkušenosti atd. Abychom v takovém případě rozuměli sdělení, musíme si uvědomit, odkud se na sdělovanou zkušenost mluvčí dívá. Obsah sdělení se totiž bude měnit podle toho, co bude za proměnnou dosazeno. Před okamžikem jsme například mluvili o „jasném obrazu světa“. Tento výraz je proměnná. „Jasný“ zde může znamenat třeba „beze všech pochybností“ nebo „neobsahující žádné temné skutečnosti“ či „dokonale srozumitelný“. Budeme-li na základě dosazeného významu usilovat o dosažení „jasného obrazu světa“, dojdeme v každém ze tří uvedených případů k něčemu jinému.

Nápadnějším příkladem může být „báječná dovolená“. Báječná dovolená může být strávená v luxusním hotelu na tropickém ostrově nebo uprostřed lesů v indiánském tee-pee. Co jedni nazvou skvělým družím nazvou hrozným. Záleží na tom, jaké mají žebříčky hodnot.

Neznámé (v matematice x, y, ...) označují cosi neznámého. Ze zkušeností o tom víme, známe projevy působení, ale nemůžeme si to prohlédnout, protože to svým rozsahem přesahuje naše momentální schopnosti. Takovou neznámou může být například „láska“. Známe její projevy a různé formy, ale uchopit ji nedokážeme. Do stejné kategorie samozřejmě patří i ještě méně uchopitelné pojmy, jako je bůh, duše atd. Neznámé jsou sice těžko uchopitelné, ale nemůžeme je ze své životní filozofie vypustit. Na druhou stranu nesmíme zapomínat, že je to jev, který jsme si sice ve svých představách nějak vykreslili, což je nutné pro to, abychom s ním mohli pracovat, ale že tento obraz není skutečný. Pokud zapomeneme, že tyto části obrazu jsou dokreslené, přestaneme žít ve fyzické realitě a vstoupíme do světa komiksu. Svých cílů budeme dosahovat jen obtížně, bez ohledu na to, jak růžově si budeme svoji budoucnost malovat.

1. Pojednání – 0 konstantách, proměnných a neznámých

Semináře Principů života jsou výcvikem praktické sebezkušenostní filozofie. Pojdme se podívat, co to znamená. Mluvíme-li o výcviku, máme tím na mysli to, že o jednotlivých tématech nebudeme jen mluvit, ale že si to budeme také nacvičovat a trénovat. Používáme-li spojení praktická filozofie, chceme tím zdůraznit, že nebudeme rozebírat, zda byla dřív slepice nebo vejce, ale že se budeme zabývat praktickými věcmi každodenního života. Přidáním výrazu sebezkušenostní chceme zdůraznit fakt, že se nebudeme věnovat tomu, co a proč dělají druzí, ale že se budeme zabývat tím, co a proč děláme my sami.

Výcvik bude probíhat formou „pojednání“, tedy cíleného rozhovoru ve dvojicích. V tomto pojednání bude vždy jeden provádět revizi vlastní životní filozofie, což znamená, že bude zjišťovat, zda principy, o kterých byla řeč v předcházející přednášce, používá ve svém životě ke své vlastní spokojenosti či zda není užitečné je změnit. Nenechte se zaskočit tím, že mnohdy přijdete na to, že příslušný princip používáte způsobem, který odporuje vašemu zdravému rozumu. Je třeba si uvědomit, že svůj obraz světa si skládáme hned od narození a v té době naše rozumové schopnosti zdaleka nemožňují jeho pečlivé skládání. To, co se děje v našem okolí, si vysvětlujeme po svém a ještě si z toho vybíráme jen to, co se nám hodí, aniž bychom viděli širší souvislosti. Získáváme tak základ svého obrazu světa, který mnohdy vypadá, jako když pejsek s kočičkou vařili dort.

Pokud budete chtít své způsoby změnit, je třeba uskutečnit změnu ve dvou krocích. V prvním kroku se musíte rozhodnout pro nějaké lepší řešení, což většinou nebude nijak složité, protože nějaké řešení se nejspíš bude rovnou nabízet. Druhý krok bude náročnější. Musíte totiž začít jednat jinak a to je mnohdy třeba nějakou dobu cvičit, což znamená, že tomu budete muset věnovat pozornost i mimo seminář.

Zatímco jeden z vás bude revidovat svoji životní filozofii, druhý mu v tom bude pomáhat - bude jeho hledání koučovat. V koučování se budeme postupně během seminářů zdokonalovat, ale každý z vás má dost zkušeností na to, aby si pro začátek vystačil s tím, co již zná. Základem úspěchu je soustředěné naslouchání tomu, co ten druhý říká. K tomu nám nestačí jen slyšet, ale musíme si slyšené také přebírat. Víme již, že náš partner bude v řeči používat konstanty, ale také proměnné a neznámé. Chceme-li správně pochopit, co nám sděluje, musíme si pomocí otázek ověřit, jaké hodnoty dosazuje do proměnných a jak používá neznámé. Právě tyto otázky vašeho partnera povzbuzují v jeho hledání a pomáhají mu vystoupit ze zaběhaných postupů vlastní mysli.

Důležitou zásadou je, že nehodnotíme, co a jak ten druhý dělá. Všechno úsilí směřujeme k tomu, abychom sami pochopili jeho přístup.

A nyní je čas, abyste se pustili do pojednání o tom, jak ve svém životě používáte konstanty, proměnné a neznámé.